

Ocena zaufania w stosunku do Parlamentu Europejskiego w Niemczech w 2014 roku. Analiza skupień

Aleksandra Ciepluch, Anna Rokicka, Krzysztof Wojdalski

2017-01-24

Wstęp

Zaufanie do instytucji publicznych jest jednym z filarów pozwalających funkcjonować instytucjom demokratycznym. Duży jego poziom daje silny mandat na przeprowadzanie reform i efektywną pracę struktur rządowych. Kryzys finansowy, i w konsekwencji konieczne wsparcie finansowe dla najbardziej zadłużonych krajów, a także rosnący problem z napływem imigrantów i terroryzmem - każdy z tych czynników powoduje, że Unia Europejska zmagą się z ogromnym kryzysem zaufania. Odsetek deklarujących wiarę w instytucję Unii Europejskiej spadł z 57% w 2007 roku do 31 % w roku 2012 i od tego utrzymuje się obecnie na niemal niezmiennym poziomie. Celem naszego projektu jest pogrupowanie respondentów na grupy w zależności od poziomu zaufania do Parlamentu Europejskiego, stopnia zainteresowania polityką, wykształcenia i wieku. W tym celu wykorzystamy analizę skupień.

Analiza skupień - teoria

Analiza skupień ma na celu podział danych na grupy (klastry/skupienia), zawierające elementy o podobnych cechach. Wykorzystywany algorytm działa w taki sposób, aby jednostki w obrębie danej grupy były jak najbardziej do siebie podobne, ale poszczególne wyodrębnione grupy cechowały się jak najmniejszym podobieństwem. W ramach analizy skupień wyróżnia się dwa główne typy:

- Metoda hierarchiczna - polega na stworzeniu kolejnych podziałów zbioru, zaczynając od takiego, w którym każdy element tworzy samodzielne skupienie, poprzez połączenie obiektów leżących najbliżej siebie, aż do uzyskania jednego skupienia. Problem stanowi wybór metryki, mierzącej odległości między poszczególnymi skupieniami. Do najczęściej używanych należą:
- Metoda najbliższego sąsiedztwa, w której to odległość między dwoma skupieniami określona jest przez odległość między najbliższymi obiektami (sąsiadami) należącymi do różnych skupień; Metoda najdalejszego sąsiedztwa, tutaj odległość, w przeciwieństwie do metody najbliższych sąsiadów równa jest odległości między najdalej położonymi obiektami należącymi do różnych skupień;
- Metoda średnich połączeń, gdzie odległość między skupieniami równa się średniej arytmetycznej wyznaczonej ze wszystkich odległości obiektów należących do dwóch różnych skupień;
- Metoda środków ciężkości - odległość wyznaczona jest poprzez odległość między środkami ciężkości skupień
- Metoda ważonych środków ciężkości (mediany), metoda podobna do ważonych środków ciężkości z tą różnicą, że w tym przypadku wprowadzamy wagi, odpowiadające wielkością skupień.
- Metoda niehierarchiczna - w tym przypadku, w przeciwieństwie do metody hierarchicznej żadna z grup na które został podzielony zbiór danych, nie jest podgrupą innej grupy z tego zbioru.

Najbardziej popularną odmianą niehierarchicznej analizy skupień jest metoda k-średnich, w której zbiór jest dzielony na z góry ustaloną liczbę skupień. Poszczególne elementy są przyporządkowywane za pomocą algorytmu, który ma na celu pogrupowanie elementów o jak największym podobieństwie do jednej grupy, przy jednoczesnej maksymalizacji różnic pomiędzy odrębnymi skupieniami. Głównym założeniem analizy skupień jest losowy wybór próby oraz jak najmniejsza korelacja pomiędzy zmiennymi niezależnymi.

Baza danych

W naszej analizie korzystaliśmy z bazy danych Europejskiego Badania Społecznego, przeprowadzonego w 2014 roku. Zbiór zawierał odpowiedzi 3045 respondentów z Niemiec na pytania dotyczące życia społecznego. Wywiady zostały przeprowadzone w przeważającej liczbie przypadków metodą kontaktu bezpośredniego. W dalszej analizie wyselekcjonowaliśmy te zmienne, które uznaliśmy za najbardziej adekwatne w kontekście naszego badania. Ponadto z badania wykluczaliśmy obserwacje zawierające niepełne odpowiedzi. Ostatecznie zbiór składał się z 2804 obserwacji i to właśnie one stanowiły podstawę naszego badania. Wybrane zmienne na podstawie literatury przedmiotu i wstępnej inspekcji danych są następujące: * interested (polintr) - zmienna opisująca poziom zainteresowania polityką, * trust (trstprl) - zmienna opisująca zaufania respondentów do Parlamentu Europejskiego przyjmuje wartości od 0 do 10) * education (edulvlb) - zmienna opisująca poziom edukacji respondenta zgodnie z międzynarodową standardową klasyfikacją edukacji, * wiek (agea) - zmienna opisująca wiek respondenta. Dla ułatwienia badania pierwotne nazwy (w nawiasach) zostały zmienione na bardziej intuicyjne.

Wybór metody badawczej

Do naszego badania wybraliśmy metodę niehierarchiczną. Decyzja była uwarunkowana specyfiką problemu. Po pierwsze nie znaleźliśmy podstaw do hierarchizacji naszych grup. Po drugie - baza charakteryzuje się dużą liczbą obserwacji, co utrudniłoby analizę wszystkich zmiennych w przypadku metody hierarchicznej. Jednym z jej wymogów jest policzenie macierzy zmiennych o wymiarze $n \times n$, gdzie n jest liczbą obserwacji. Złożoność obliczeniowa algorytmu jest bardzo duża w przypadku tak dużej liczby zmiennych.

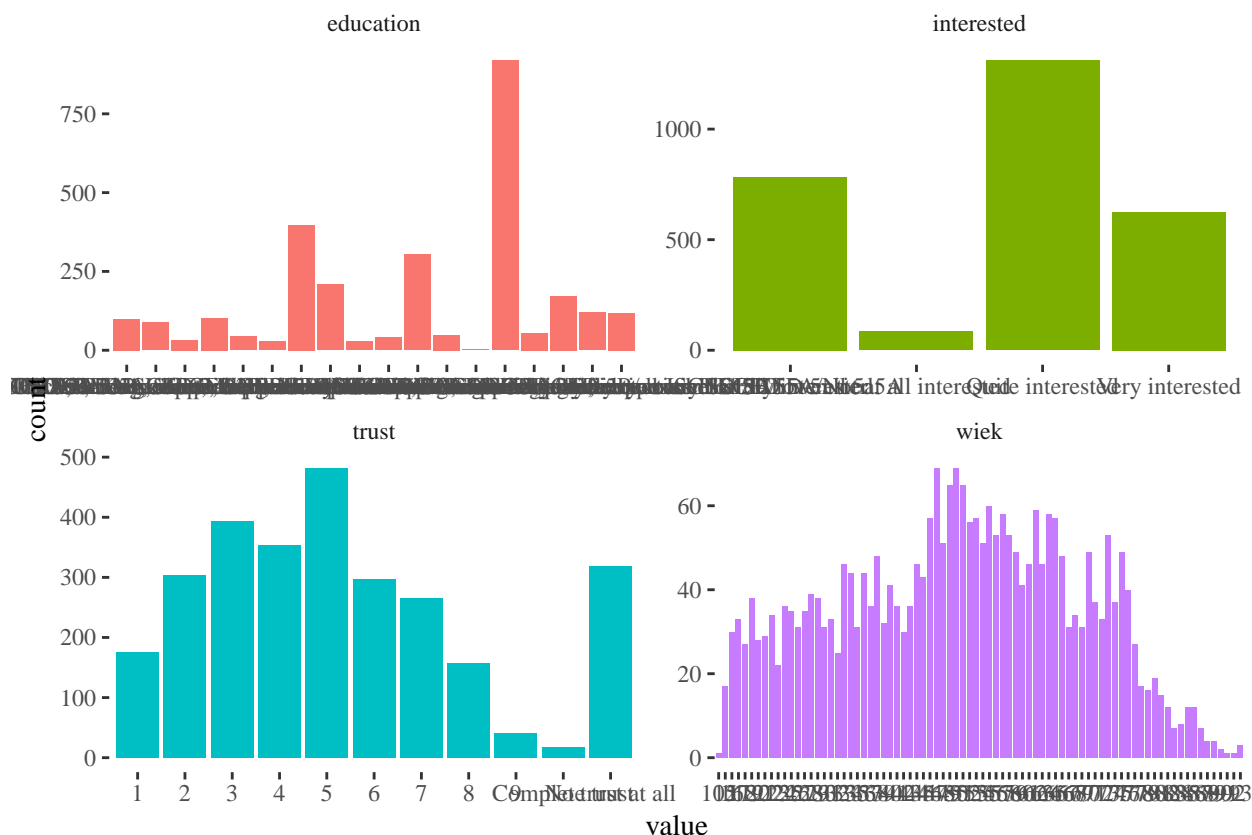
Hipotezy badawcze

W celu odpowiedzi na nasze pytanie badawcze postawiliśmy kilka hipotez, które brzmią następująco: * Osoby starsze ufają Parlamentowi mniej - takie stwierdzenie jest motywowane faktem, że ludzie starsi są gorzej wyedukowani i nie w pełni rozumieją benefity wynikające z partycypacji we wspólnym rynku i integracji europejskiej * Osoby z wyższym wykształceniem ufają Parlamentowi bardziej - takie stwierdzenie jest * Osoby zainteresowane polityką ufają Parlamentowi najbardziej - zakładamy, że Unia Europejska jest tworem, który w sumie pomaga obywatelom krajów członkowskich w osiągnięciu dobrobytu. W związku z tym ci, którzy zdają sobie sprawę z dobrych stron demokratycznego reżimu i konkurencji na rynku będą ufać bardziej instytucji Parlamentu Europejskiego

Interpretacja wyników badania

Wstępna analiza danych

W początkowej fazie badania za pomocą formuł des, oraz sum dokonaliśmy podstawowej analizy zmiennych, poprzez przedstawienie ich podstawowych charakterystyk, takich jak średnia, odchylenie standardowe, obserwacje minimalne i maksymalne (Tabela 1), analizę histogramu dla zmiennej wiek (Wykres 1), oraz macierzy korelacji, obliczonej za pomocą współczynnika Spearmana (Tabela 2).

Standaryzacja zmiennych Ponieważ zmienne są przedstawione w różnych skalach musimy dokonać ich standaryzacji, dzięki czemu w bazie tworzone są nowe zestandaryzowane zmienne odpowiednio `wiek_K`, `interested_K`, `trust_K`, `education_K`. Zdecydowaliśmy się aby w naszym badaniu skorzystać z niehierarchicznej metody k-średnich. Liczbę skupień wyznaczyliśmy za pomocą statystyki Celińskiego i Harabasz., która posiada tym większe wartości im większe zróżnicowanie pomiędzy skupieniami. Wyznaczenie liczby skupień Dla naszych zmiennych jej wartości przedstawiają się następująco:

Liczba skupień Wartość Statystyki Celińskiego- Harabasz 1 - 2 828,61 3 882,81 4 820,19 5 742,82 6 733,65 7 719,91 8 670,63 9 665,76 10 654,32 11 629,85 12 617,9 13 605,04 14 577,04 15 543,04 16 548,99

Ponieważ szukana statystyka osiąga największą wartość dla 3 skupień, oznacza to, że po podzieleniu zbioru danych na dwie grupy osiągniemy największe zróżnicowanie pomiędzy skupieniami. Następnie w celu scharakteryzowania powstałych skupień, przedstawiliśmy charakteryzujące je statystyki opisowe dla poszczególnych zmiennych w postaci tabelarycznej: Charakterystyki poszczególnych skupień

W pierwszej grupie znaleźli się respondenci charakteryzujący się stosunkowo wysokim zaufaniem do Parlamentu Europejskiego, oraz wysokim zainteresowaniem do polityki. Z drugiej strony są to respondenci młodzi o niższym poziomie edukacji, niż w pozostałych grupach.

W drugim skupieniu znajdują się respondenci o niskim zaufaniu do Parlamentu Europejskiego oraz nieco niższym zainteresowaniu polityką. Są to także respondenci lepiej wykształceni oraz starsi, o średniej wieku powyżej 60 lat.

Respondenci z ostatniej grupy charakteryzują się przeciętnym zaufaniem do Parlamentu i zdecydowanie najniższym spośród wszystkich grup poziomie zainteresowania polityką. Są to też osoby najlepiej wykształcone i w średnim wieku. W celu potwierdzenia czy nasze wyniki nie powstały w sposób przypadkowy przeprowadziliśmy dodatkowy test, grupujący zbiór danych za pomocą mediany, która jest bardziej odporna na obserwacje odstające. Wyniki testu przedstawiliśmy w Tabelach 7-9.

Potwierdziło to nasze wnioski, że najbardziej Parlamentowi Europejskiemu ufają osoby najmłodsze o sto-

sunkowo niskim poziomie edukacji i wysokim zainteresowaniu polityką. Z drugiej strony najniższe zaufanie wykazują osoby najstarsze o przeciętnym zaufaniu polityką i średnim poziomie edukacji. Osoby w wieku średnim o zdecydowanie najwyższym poziomie edukacji ufają Parlamentowi w stopniu niewiele niższym jak osoby młode, jednak wykazują zdecydowanie mniejsze zainteresowanie polityką. Weryfikacja hipotez Na podstawie przeprowadzonego zweryfikowano postawione wcześniej hipotezy: Osoby starsze ufają Parlamentowi mniej. Osoby z wyższym wykształceniem ufają Parlamentowi bardziej. Osoby zainteresowane polityką ufają Parlamentowi najbardziej. W przypadku wszystkich hipotez możemy stwierdzić, że nie ma podstaw do ich odrzucenia. Wnioski W trakcie badania natrafiłszy na wiele problemów związanych z danymi. Baza charakteryzuje się dużą rozbieżnością danych, co utrudniło nieco nasze badanie. Niepokojące są niskie korelacje pomiędzy zmiennymi. Intuicja podpowiada, że zmienne wiek i edukacja powinny być mocno skorelowane, jednak w naszych danych ta korelacja jest dosyć niska, nawet wprowadzenie tylko 3 poziomów w przypadku badanych zmiennych nie dało pożądanych skutków i korelacje nie uległy poprawie. Analiza segmentacji wyróżniła 3 niewykluczające się grupy, które

Bibliografia //musimy tu coś dodać pod nasze nowe badanie i uporządkować

E. Uslaner, Trust and Corruption, w: Corruption and the New Institutional Economics, red. M. Taube, J. Lambsdorf, M. Schramm, Routledge, London 2004.

Arnold Christine, Sapir V. Eliyahu, Zapryanova Galina, „ Trust in the institutions of the European Union: A cross-country examination”, 2012, dostępny w internecie : <http://eiop.or.at/eiop/pdf/2012-008.pdf> Załączniki